

عنوان مقاله:

صور بلاغی در رباعیات سبک خراسانی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان فارسی (شقای دل سابق), دوره 5, شماره 9 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

حسن ابراهیم زاد - دانش آموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی و مدرس مدعو دانشگاه فرهنگیان، ارومیه، ایران.

خلاصه مقاله:

قالب رباعی یکی از رایج‌ترین قالب‌های شعر فارسی در قرن چهارم و پنجم است؛ اما به نسبت شعر سبک عراقی، تعداد رباعی شاعران سبک خراسانی بسیار کمتر است و تعدادی از شاعران همچون منوچهری کمتر به آن پرداخته‌اند. هدف اصلی این مقاله بررسی رایج‌ترین صور بلاغی به کاررفته در رباعیات سبک خراسانی است و بررسی این مطلب که رباعی خصی از خیام و عطار به بعد در شعر فارسی رواج نیافته است؛ بلکه کاربرد این نوع رباعی از آغاز شعر فارسی مورد توجه شاعران بوده است. روش تحلیل به صورت کمی و از نوع توصیفی است. نتیجه پژوهش نشان داد که ازرقی هروی، فرخی، عنصری و ... نیز مانند قطران، در توصیف به معشوق توجه داشته‌اند، اساسی-ترین عنصر بلاغی به کاررفته در رباعیات سبک خراسانی از نوع استعاره و تشبیه است، معزی نیشابوری، قطران تبریزی، ازرقی هروی و عنصری از جمله شاعرانی هستند که تشبیه و استعاره در دیوان آن‌ها به وضوح مشاهده می‌شود. شاعران این دوره ممدوحان و اعضای بدن آن‌ها را به عناصر طبیعت تشبیه می‌کرده‌اند که این نشان دهنده توجه خاص آن‌ها به محیط اطرافشان بوده است. بیشترین تلاش ازرقی در آوردن تشبیهات تخیلی و اغراق در تشبیه است؛ بنابراین شاعران دوره سامانی و نیمه اول قرن پنجم تلاش می‌کردند تا در برابر هر پدیده حسی و طبیعی، تصویری عینی و مشابه آن را بیاورند.

کلمات کلیدی:

سبک خراسانی، رباعی، تشبیه، استعاره

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1437858>

